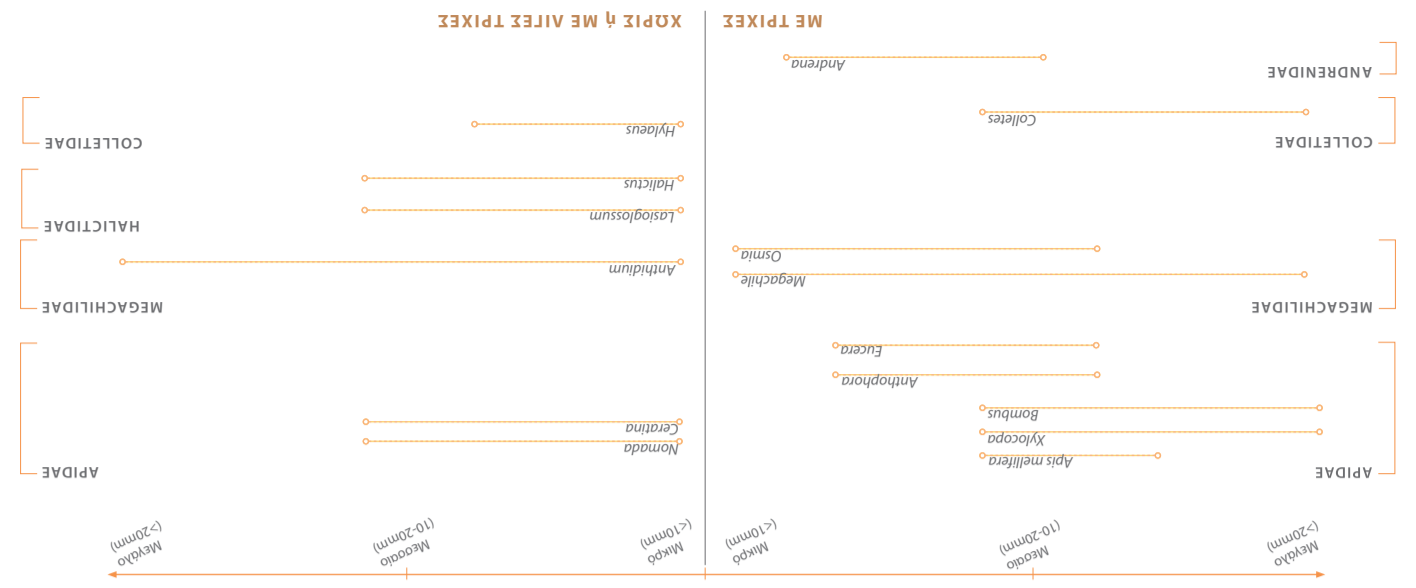

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΜΕΛΙΣΣΩΝ (ΠΑΡΑΝΑΚΤΙΚΟΤΗΤΑ)
 Τα χαρακτηριστικά που πρέπει αρχικά να παρατηρηθούν είναι το μέγεθος, οι τρίχες, και το χρώμα του περιβλήματος, οι ριζίδες, και η καταγωγή της. Τα αυτιά συνιστά βόση παραγωγή καταγωγή της. Σε κάθε μορφο-γένος και καταγωγή ενδέχεται να υπάρχουν περισσότερες από μία ομάδες.
Μέγεθος: Μικρό: <10mm / Μεσαίο: 10-20mm / Μεγάλο: >20mm
Απουσία τριχών: μόνο λίγες τρίχες στην επιφάνεια του σώματος
Κοντές τρίχες: κηλίδες ή ζώνες με κοντές και πυκνές τρίχες
Μακριές τρίχες: τριχωτές μέλισσες με μακριές τρίχες στο μεγαλύτερο μέρος του σώματος

ΜΕΛΙΣΣΕΣ

ΕΝΤΟΜΑ ΕΠΙΚΟΝΙΑΣΤΕΣ

ΓΙΑΤΙ ΜΕΛΙΣΣΕΣ;

Οι μέλισσες συνιστούν ομάδα επικονιαστών, όπως οι πεταλούδες, οι μύγες, τα σκαθάρια και άλλα έντομα. Αν και όλοι τους διαδραματίζουν θεμελιώδη ρόλο στην αναπαραγωγή των φυτών, οι μέλισσες αποτελούν ομάδα ιδιαίτερη. Ενώ άλλοι επικονιαστές επισκέπτονται άνθη μόνο για να τραφούν ατομικά, οι θηλυκές μέλισσες επισκέπτονται τα άνθη για να συλλέξουν τροφή και για τον γόνο τους, τον οποίον επιμελώς φροντίζουν. Η μακριά γλώσσα των μελισσών χρησιμοποιείται για τη συλλογή νέκταρος από τα άνθη, ενώ το μακρύ και χνουδωτό τρίχωμά τους χρησιμοποιείται για τη συλλογή των κόκκων της γύρης. Από την άλλη, οι μέλισσες αποτελούν μια εκπληκτικά ποικίλη ομάδα ως προς το σχήμα, το χρώμα και το μέγεθος του σώματος. Έτσι, πάνω στα άνθη μπορούμε να παρατηρήσουμε ακόμη και σχεδόν άτριχες μέλισσες, με κοντή γλώσσα, οι οποίες δεν διακρίνονται εύκολα από τις αρπακτικές σφήκες, από τις οποίες εξελικτικά προήλθαν εδώ και εκατομμύρια χρόνια.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

Η εκτίμηση της ποικιλότητας των άγριων μελισσών αποτελεί μια καλή μέθοδο για την αξιολόγηση της περιβαλλοντικής πολυπλοκότητας και ανθεκτικότητας. Η παρουσία πολλών διαφορετικών ειδών μελισσών συνεπάγεται και μεγάλη ανθική ποικιλότητα, όπως και ότι το οικοσύστημα είναι συνολικά υγιές. Το ανά χείρας αποτελεί έναν απλοποιημένο οδηγό μελισσών, ο οποίος βασίζεται μόνο στα μορφολογικά τους χαρακτηριστικά, επιτρέποντας την αναγνώριση των μελισσών σε 15 μορφο-ομάδες και όχι σε επίπεδο είδους. Τα είδη των μελισσών δεν είναι εύκολο να αναγνωριστούν, γι' αυτό και τα διακρίναμε σε λίγες μεγάλες ομάδες ειδών, μορφο-γέννη, με βάση λίγα γενικά χαρακτηριστικά τους. Τα χαρακτηριστικά που πρέπει να παρατηρήσετε αρχικά είναι το μέγεθος, οι τρίχες και το χρώμα του σωματικού περιβλήματος. Για καθεμία από τις ομάδες ή τα μορφο-γέννη ενδέχεται να υπάρχουν περισσότερες υπο-κατηγορίες.

ΟΧΙ ΜΟΝΟΝ ΜΙΑ ΜΕΛΙΣΣΑ

Η λέξη «μέλισσα» συχνά αναφέρεται αποκλειστικά στην κοινή ή μελιτοφόρο μέλισσα, ένα εξαιρετικά κοινωνικό έντομο που, όπως είναι γνωστό, παρέχει τα προϊόντα κυψέλης. Ωστόσο, η μελιτοφόρος μέλισσα είναι μόνο ένα από τα 2000 είδη μελισσών στην Ευρώπη. Οι λεγόμενες άγριες μέλισσες, που περιλαμβάνουν μοναχικά, κοινωνικά και παρασιτικά είδη, επισκέπτονται, επίσης, άνθη, παρέχοντάς τους υπηρεσίες επικονίασης.

LIFE 4 POLLINATORS

Στόχος του έργου είναι η βελτίωση της διατήρησης των επικονιαστών, δημιουργώντας έναν θετικό ανατροφοδοτούμενο κύκλο δράσεων που θα οδηγήσει σε προοδευτική αλλαγή πρακτικών σε όλη την περιοχή της Μεσογείου.

Στις Μεσογειακές χώρες δεν υπάρχει επαρκής πληροφόρηση σχετικά με τον ρόλο των άγριων επικονιαστών και τη σημασία διατήρησης της ποικιλότητάς τους. Το χάσμα αυτό της γνώσης αποτελεί ένα από τα κύρια εμπόδια για τον κατάλληλο σχεδιασμό επιτυχημένων προγραμμάτων για την αντιμετώπιση των κύριων αιτίων μείωσης των επικονιαστών στην περιοχή και για τη διασφάλιση βιώσιμης διαχείρισης και αποκατάστασης των ενδιαιτημάτων υψηλής αξίας που έχουν απομείνει για τους επικονιαστές. Το έργο θα συμβάλει σε μια σειρά πολιτικών και νομοθετικών εργαλείων της ΕΕ. Μεταξύ άλλων, αυτά συμπεριλαμβάνουν την στρατηγική για τη βιοποικιλότητα, την πρωτοβουλία για τους επικονιαστές, και την προστασία της βιοποικιλότητας στο πλαίσιο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής.

LIFE 4 POLLINATORS

ΟΙ ΜΕΛΙΣΣΕΣ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ

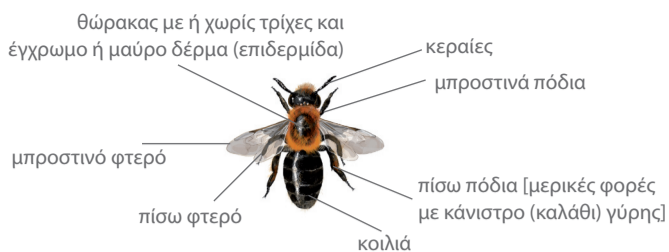
ΟΔΗΓΟΣ ΠΕΔΙΟΥ

Το έργο LIFE 4 POLLINATORS (LIFE 18 GIE/IT/000755) έχει χρηματοδοτηθεί από το Πρόγραμμα LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης

NATURA 2000

ΦΥΣΙΚΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Colletes (Colletidae)

Εικονιζόμενο είδος:
Colletes hederæ

ΦΤΕΡΑ / ΚΥΤΤΑΡΑ
3 (υποπλευρικά) κύτταρα- η κορυφή του ακραίου κυττάρου σχετικά μακριά από το άκρο του (μπροστινού) φτερού

ΜΗΚΟΣ ΣΩΜΑΤΟΣ: 13-30 mm

ΣΩΜΑ

γλώσσα κοντή και δίλοβη, πλατιά και επίπεδη- η πυγιδική πλάκα απουσιάζει- θώρακας με παχύ κοντό τρίχωμα- τεργίτες με πλατιές ζώνες στις άκρες τους, από ανοιχτόχρωμες τρίχες

Hylaeus (Colletidae)

Εικονιζόμενο είδος:
Hylaeus communis

ΠΟΔΙΑ
αρθρώσεις ποδιών με κίτρινες κηλίδες

ΦΤΕΡΑ / ΚΥΤΤΑΡΑ
2 (υποπλευρικά) κύτταρα- η κορυφή του ακραίου κυττάρου σχεδόν αγγίζει το άκρο του (μπροστινού) φτερού, και είναι οξύληκτο ή έντονα αποστρογγυλεμένο

ΜΗΚΟΣ ΣΩΜΑΤΟΣ: 4-8mm

ΚΕΦΑΛΙ

κεφάλι με χαρακτηριστικά κίτρινα ή λευκά σημάδια

ΣΩΜΑ

κυρίως μικρόσωμα είδη, με λίγες τρίχες- ο δερματοσκελετός (κουτίκουλα) γενικώς μαύρος, εκτός από τα κίτρινα φυμάτια (εξογκώματα) στον πρόσθιο θώρακα

Halictus (Halictidae)

Εικονιζόμενο είδος:
Halictus scabiosae

ΦΤΕΡΑ / ΚΥΤΤΑΡΑ
3 (υποπλευρικά) κύτταρα- βασικό νεύρο καμπύλο

ΜΗΚΟΣ ΣΩΜΑΤΟΣ: 4-16mm

ΚΕΦΑΛΙ

κεφάλι σχετικά αποστρογγυλεμένο

ΣΩΜΑ

μεταλλικές αποχρώσεις, σώμα με άφθονο τρίχωμα- σε είδη μεσαίου και μεγάλου μεγέθους, ο δερματοσκελετός της κοιλιάς είναι μαύρος, συχνά με ανοιχτόχρωμες ζώνες στις άκρες των τεργιτών

Lasioglossum (Halictidae)

Εικονιζόμενο είδος:
Lasioglossum malachurum

ΦΤΕΡΑ / ΚΥΤΤΑΡΑ
3 (υποπλευρικά) κύτταρα

ΜΗΚΟΣ ΣΩΜΑΤΟΣ: 4-16mm

ΠΑΡΟΜΟΙΟ ΓΕΝΟΣ: *Andrena*

ΚΕΦΑΛΙ

κεφάλι σχετικά αποστρογγυλεμένο

ΣΩΜΑ

τα περισσότερα είδη έχουν μαύρο δερματοσκελετό, αλλά κάποια είδη μπορεί να εμφανίζουν μεταλλικές αποχρώσεις- γενικά λίγες τρίχες- κοιλιά χωρίς ζώνες

Andrena (Andrenidae)

Εικονιζόμενο είδος:
Andrena thoracica

ΠΟΔΙΑ
τρίχες για τη συλλογή γύρης στις κνήμες των πίσω ποδιών (scora)

ΦΤΕΡΑ / ΚΥΤΤΑΡΑ
3 (υποπλευρικά) κύτταρα- βασικό νεύρο σχεδόν ευθύ ή ελαφρώς αψιδωτό

ΜΗΚΟΣ ΣΩΜΑΤΟΣ: 6-16mm

ΚΕΦΑΛΙ

σχήμα κεφαλής σχετικά τριγωνικό

ΣΩΜΑ

η πυγιδική (ουραία) πλάκα είναι εμφανής και καλύπτεται με κροσσούς- τρίχες για την συλλογή γύρης παρούσες στις πλευρές του προποδίου και του τροχαντήρα

Megachile (Megachilidae)

Εικονιζόμενο είδος:
Megachile pilidens

ΦΤΕΡΑ / ΚΥΤΤΑΡΑ
2 (υποπλευρικά) κύτταρα- η κορυφή του ακραίου κυττάρου σχετικά μακριά από το άκρο του (μπροστινού) φτερού- το δεύτερο παλινδρομικό νεύρο σταματάει πριν το δεύτερο υπο-ακραίο νεύρο

ΜΗΚΟΣ ΣΩΜΑΤΟΣ: 8-30 mm

ΚΕΦΑΛΙ

ισχυρές γνάθοι, στις περισσότερες περιπτώσεις με 4 ή 3 οδοντώσεις

ΣΩΜΑ

οι πρώτοι τεργίτες αρκετά κοίλοι, καθιστώντας το έντομο ικανό να σηκώνει την κοιλιά προς τα πάνω- αρόλεια (μαστία μεταξύ των νυχιών των ποδιών) απουσιάζουν

Osmia (Megachilidae)

Εικονιζόμενο είδος:
Osmia bicornis

ΦΤΕΡΑ / ΚΥΤΤΑΡΑ
2 υποπλευρικά κύτταρα- η κορυφή του ακραίου κυττάρου σχετικά μακριά από το άκρο του φτερού- το δεύτερο παλινδρομικό νεύρο σταματάει πριν το δεύτερο υπο-ακραίο νεύρο

ΜΗΚΟΣ ΣΩΜΑΤΟΣ: 4-16mm

ΣΩΜΑ

δερματοσκελετός ενίοτε με μεταλλικές αποχρώσεις

♀ ψήκτρα γύρης (scora) στην κοιλιά

αρόλεια παρόντα μεταξύ των δύο νυχιών στα πόδια

Anthidium (Megachilidae)

Εικονιζόμενο είδος:
Anthidium manicatum

ΦΤΕΡΑ / ΚΥΤΤΑΡΑ
2 (υποπλευρικά) κύτταρα- η κορυφή του ακραίου κυττάρου σχετικά μακριά από το άκρο του φτερού- το δεύτερο παλινδρομικό νεύρο τελειώνει μετά το δεύτερο υπο-ακραίο νεύρο

ΜΗΚΟΣ ΣΩΜΑΤΟΣ: 4-30 mm

ΣΩΜΑ

δερματοσκελετός κυρίως μαύρος και κίτρινος- λίγες τρίχες

♀ με ψήκτρα γύρης (scora) στην κοιλιά

αρόλεια μεταξύ των δύο νυχιών στα πόδια παρόντα ή μη

ΥΠΟΒΑΛΕΤΕ ΤΙΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΣΤΟ: participate | Life 4 Pollinators

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την κάθε ομάδα εντόμων, επισκεφθείτε:
downloads | Life 4 Pollinators

Melittidae

Εικονιζόμενο είδος:
Dasygaster hirtipes

ΠΟΔΙΑ
«δασύτριχη» ή «μέλισσα με παντελόνια»

ΦΤΕΡΑ / ΚΥΤΤΑΡΑ
το δεύτερο υπο-ακραίο κύτταρο μικρότερο από το τρίτο

ΜΗΚΟΣ ΣΩΜΑΤΟΣ: 8-13mm

ΣΩΜΑ

κοιλιά ελαφρώς επίπεδη και καμπύλη στο άκρο, πάντοτε καλυμμένη με λεπτές, αλλά διακριτές, αραιές τριχωτές ζώνες- γναθικές προσακτρίδες με 2 μεταμερή

Xylocopa (Apidae)

Εικονιζόμενο είδος:
Xylocopa violacea

ΦΤΕΡΑ / ΚΥΤΤΑΡΑ
3 (υποπλευρικά) κύτταρα- φτερά χρωματισμένα συχνά με πορφυροκόκκινες (μωβ) αποχρώσεις

ΜΗΚΟΣ ΣΩΜΑΤΟΣ: 13-30 mm

ΣΩΜΑ

μαύρος δερματοσκελετός ή με μεταλλικές αποχρώσεις

Bombus (Apidae)

Εικονιζόμενο είδος:
Bombus terrestris

ΠΟΔΙΑ
♀ πίσω πόδια με κάνιστρο (καλαθάκι συλλογής γύρης)

ΦΤΕΡΑ / ΚΥΤΤΑΡΑ
3 (υποπλευρικά) κύτταρα- το πρώτο υπο-ακραίο κύτταρο χωρίζεται σε δύο μέσω λεπτής γραμμής

ΜΗΚΟΣ ΣΩΜΑΤΟΣ: 13-30 mm

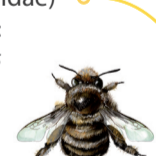
ΣΩΜΑ

σώμα ολοκληρωτικά τριχωτό, μαύρος δερματοσκελετός και χαρακτηριστικές ζωνώσεις: μαύρες και κίτρινες ή λευκές- μαύρες και κόκκινες ή πορτοκαλί

Anthophora (Apidae)

Εικονιζόμενο είδος:
Anthophora plumipes

ΠΟΔΙΑ
♂ συχνόι οι τριχωτοί θύσανοι διαφόρων σχεδίων στα ταρσομερή του δευτέρου ζεύγους ποδιών

ΦΤΕΡΑ / ΚΥΤΤΑΡΑ
3 (υποπλευρικά) κύτταρα

ΜΗΚΟΣ ΣΩΜΑΤΟΣ: 8-16mm

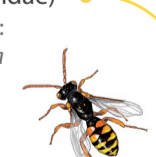
ΣΩΜΑ

♀ ευδιάκριτη ψήκτρα γύρης (scora) στο πίσω ζευγάρι ποδιών- ολόκληρο το σώμα πολύ τριχωτό, με ή χωρίς ζώνες, σπανίως μαύρο- πτήση γρήγορη

Nomada (Apidae)

Εικονιζόμενο είδος:
Nomada sexfasciata

ΠΟΔΙΑ
θηλυκά χωρίς τρίχες συλλογής γύρης στα πίσω πόδια (ή αλλού)

ΦΤΕΡΑ / ΚΥΤΤΑΡΑ
3 (υποπλευρικά) κύτταρα- η κορυφή του ακραίου κυττάρου είναι στενή και οξύληκτη, κοντά στην άκρη του φτερού

ΜΗΚΟΣ ΣΩΜΑΤΟΣ: 4-16mm

ΚΕΡΑΙΕΣ

κεραίες συχνά κόκκινες, τουλάχιστον μερικές

ΣΩΜΑ

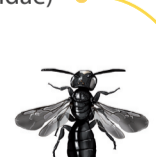
σώμα ελάχιστο τριχωτό- μεγάλα τμήματα του σώματος με δερματοσκελετό είτε έντονα κόκκινο ή κίτρινο, είτε μαύρο με λευκές ή κίτρινες κηλίδες

Όπως και οι σφήκες!

Ceratina (Apidae)

Εικονιζόμενο είδος:
Ceratina cucurbitina

ΦΤΕΡΑ / ΚΥΤΤΑΡΑ
3 (υποπλευρικά) κύτταρα- η κορυφή του ακραίου κυττάρου είναι αποστρογγυλεμένη και μακριά από το άκρο του φτερού

ΜΗΚΟΣ ΣΩΜΑΤΟΣ: 4-13mm

ΚΕΦΑΛΙ

♀ πρόσωπο με χαρακτηριστικό σημάδι υποκίτρινου χρώματος σε σχήμα I

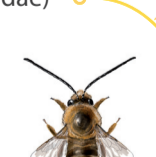
♂ πρόσωπο με χαρακτηριστικό σημάδι υποκίτρινου χρώματος σε σχήμα ανάποδου T

ΣΩΜΑ
τα περισσότερα είδη είναι μικρά, με λίγες τρίχες και μαύρο, πράσινο ή μεταλλικό μπλε δερματοσκελετό

Eucera (Apidae)

Εικονιζόμενο είδος:
Eucera longicornis

ΦΤΕΡΑ / ΚΥΤΤΑΡΑ
2 (υποπλευρικά) κύτταρα- η κορυφή του ακραίου κυττάρου σχετικά μακριά από το άκρο του φτερού, οξύληκτη και έντονα αποστρογγυλεμένη

ΜΗΚΟΣ ΣΩΜΑΤΟΣ: 8-16mm

ΚΕΡΑΙΕΣ

♂ κεραίες μακριές όσο σχεδόν ολόκληρο το σώμα

ΣΩΜΑ

σώμα ελαφρώς τριχωτό, επίπεδη και ευμεγέθους κοιλιά- δερματοσκελετός σκούρου χρώματος, με ελαφρές λωρίδες τριχών στις άκρες των τεργιτών

